

In naam van de Koning
vonnis

RECHTBANK AMSTERDAM

Afdeling privaatrecht, voorzieningenrechter civiel

zaaknummer / rolnummer: C/13/731277 / KG ZA 23-231 IHJK/BB

Vonnis in kort geding van 21 april 2023

in de zaak van

██████████ ██████████,
wonende te ██████████,
eiser,
advocaat mr. R.R. Surquin te Nieuwegein,

tegen

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
NOORDKAAP TV PRODUCTIES B.V.,
gevestigd te Steenwijk, feitelijk zaakdoende te Amsterdam,
gedaagde, vrijwillig verschenen,
advocaat mr. J.A.K. van den Berg te Amsterdam.

Partijen zullen hierna ██████████ en Noordkaap worden genoemd.

1. De procedure

Op de mondelinge behandeling van 5 april 2023 heeft ██████████ de vorderingen zoals omschreven in de dagvaarding en akte eiswijziging toegelicht. Noordkaap heeft verweer gevoerd.

Beide partijen hebben producties en een pleitnota ingediend.

Ter zitting waren aanwezig:

- ██████████ met mr. Surquin en zijn kantoorgenoot mr. R.P.E. Halfens;
- A. Stegeman (van Noordkaap) en mr. S.V. van Gorp (bedrijfsjurist bij Talpa) met mr. Van den Berg.

Vonnis is bepaald op vandaag.

2. De feiten

2.1. Noordkaap produceert voor tv-zender SBS het televisieprogramma "Undercover in Nederland". In dat programma stelt Alberto Stegeman door hem gesignaleerde misstanden aan de kaak.

2.2. Op 11 en 18 september 2022 is in een tweeluik van "Undercover in Nederland" aandacht besteed aan misstanden in de zogenaamde pro-ana wereld, waar met name jonge meisjes die lijden aan een eetstoornis elkaar online opzoeken. In de uitzending van 18 september 2022 komt onder andere [REDACTED] voor, die als zogenoemde afvalcoach op pro-ana sites actief is, onder de naam 'Ben de man'. In de reportage over 'Ben de man' is te zien dat [REDACTED] heeft afgesproken met een medewerker van Noordkaap - die zich onder de naam Nora voordeed als een 15 jarig meisje met een eetstoornis - met de intentie seks met haar te hebben. Tijdens de confrontatie tussen Alberto Stegeman en [REDACTED] verklaart [REDACTED] onder andere dat hij nooit eerder met een meisje heeft gechat en/of afgesproken. Aan het einde van de aflevering is te zien dat [REDACTED] zichzelf op aandringen van Stegeman bij de politie aangeeft.

2.3. Bij e-mail van 29 september 2022 van zijn advocaat heeft [REDACTED] bij (de advocaat van) Noordkaap bezwaar gemaakt tegen de uitzending van 18 september 2022 en Noordkaap gesommeerd te bevestigen dat de aflevering en/of beelden over hem nooit zullen worden herhaald en de aflevering offline te halen. In de e-mail staat onder meer het volgende:

'In de aflevering worden namelijk ongefundeerde beschuldigingen geuit (...) en er worden slechts zeer beperkte maatregelen (lichte blur over het gezicht) genomen om de identiteit van mijn cliënt te beschermen. (...)

Hier komt verder nog bij dat in de uitzending de uitspraak wordt gedaan dat cliënt wel 15 keer zou hebben afgesproken met minderjarige meisjes. Dit is een zware (publieke) beschuldiging, die absoluut onwaar is. Cliënt heeft nooit met iemand afgesproken via Pro-ana-websites.'

Noordkaap heeft hierop bij e-mail van 30 september 2022 van haar advocaat gemotiveerd laten weten dat zij niet aan de sommaties zal voldoen.

2.4. Noordkaap heeft aangekondigd in een nieuwe uitzending van "Undercover Nederland", die op of omstreeks 30 april 2023 zal worden uitgezonden, opnieuw aandacht te besteden aan [REDACTED], naar aanleiding van nieuwe concrete beschuldigingen. De beeld- en geluidsopnames hebben reeds plaatsgevonden. Onderdeel daarvan is wederom een confrontatie tussen Stegeman en [REDACTED], waarbij [REDACTED] om een reactie is gevraagd. Ook zullen de verklaringen van twee meisjes die zich naar aanleiding van de uitzending van 18 september 2022 bij Noordkaap hebben gemeld in de nieuwe uitzending aan bod komen.

3. Het geschil

3.1. [REDACTED] vordert, na eiswijziging, samengevat: primair om Noordkaap op straffe van dwangsommen te verbieden:

- i) beeld- en geluidsopnames van [REDACTED] van na 18 september 2022 op welke wijze dan ook uit te zenden/openbaar te maken/te verspreiden en

de naam en achternaam van [REDACTED] en zijn familie in de uitzending te gebruiken;

ii) om de (anonieme) verklaringen van vermeende slachtoffers van [REDACTED] op welke wijze dan ook uit te zenden/openbaar te maken/te verspreiden; subsidiair om Noordkaap op straffe van een dwangsom te verplichten zodanige maatregelen te treffen dat [REDACTED] en zijn familie volledig onherkenbaar in beeld worden gebracht, door het gehele lichaam althans minimaal het gelaat van [REDACTED] en zijn familie geheel te blurren en de stem van [REDACTED] en zijn familie te vervormen.

Ten slotte vordert [REDACTED] om Noordkaap in de proceskosten en nakosten te veroordelen.

3.2. [REDACTED] heeft daartoe onder meer gesteld dat het voor de nieuwe uitzending van "Undercover Nederland" verzamelde beeld- en geluidsmateriaal een te vergaande inbreuk op zijn persoonlijke levenssfeer maakt en daarom niet mag worden uitgezonden. In dit verband heeft [REDACTED] verklaard dat Stegeman hem met een cameraploeg naar zijn woning is gevolgd, waar hij tijdelijk niet verblijft maar naar toe ging om zijn gezin te bezoeken. Stegeman heeft daarbij zelfs een voet tussen de deur gezet. Nadat [REDACTED] via de achterdeur is weggegaan is de achtervolging verder ingezet in zijn directe woonomgeving. [REDACTED] heeft zich verder op het standpunt gesteld dat met het uitzenden van de beelden zijn recht op een eerlijk strafproces wordt ondermijnd. Het strafproces loopt en daaraan zal hij zijn volledige medewerking verlenen. Met het vrijgeven van de verklaringen van de vermeende slachtoffers worden bovendien strafrechtelijke gegevens verwerkt hetgeen op grond van de AVG is verboden, aldus [REDACTED].

3.3. Noordkaap voert verweer.

3.4. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

4.1. [REDACTED] heeft een spoedeisend belang bij de beoordeling van zijn vordering, omdat Noordkaap de aflevering van "Undercover Nederland" waarin hij voorkomt op of omstreeks 30 april 2023 wil laten uitzenden.

4.2. Uitgangspunt is dat toewijzing van de vorderingen van [REDACTED] een beperking inhoudt van het in artikel 10 lid 1 van het EVRM neergelegde grondrecht van Noordkaap op vrijheid van meningsuiting. Dit recht kan slechts worden beperkt indien dit bij de wet is voorzien en noodzakelijk is in een democratische samenleving, bijvoorbeeld ter bescherming van de goede naam en de rechten van anderen (artikel 10 lid 2 EVRM). Van een beperking die bij wet is voorzien is sprake, indien de voorgenomen uitzending onrechtmatig is in de zin van artikel

6:162 BW. Voor het antwoord op de vraag of dit het geval is, moeten alle wederzijdse – in beginsel gelijkwaardige – belangen tegen elkaar worden afgewogen. Het belang van Noordkaap is er met name in gelegen dat zij zich in het openbaar kritisch, informierend, opiniërend en waarschuwend moet kunnen uitlaten over misstanden die de samenleving raken. Het belang van ████████ is er met name in gelegen dat zijn reputatie niet lichtvaardig wordt blootgesteld aan verdachtmakingen en dat zijn privacy (zoals gewaarborgd in art 8 EVRM) niet onnodig wordt geschonden. Bij deze belangenafweging dienen alle omstandigheden van het geval in ogenschouw te worden genomen.

4.3. Omstandigheden die een rol kunnen spelen zijn onder meer de ernst -bezien vanuit het algemeen belang- van de misstand die de publicatie aan de kaak beoogd te stellen, de mate waarin ten tijde van de publicatie de verdenkingen steun vonden in het toen beschikbare feitenmateriaal, de inkleding van de verdenkingen en de ernst van de te verwachten gevolgen voor degene op wie de verdenkingen betrekking hebben.

4.4. Bij de beoordeling is tevens van belang dat ████████ een verbod vordert van een *voorgenomen* en dus *toekomstige* uitzending. Een dergelijk verbod staat op gespannen voet met artikel 7 van de Grondwet, waarin is bepaald dat er geen voorafgaand toezicht is op de inhoud van een radio- of televisie-uitzending. Als echter voldoende bekend is over de voorgenomen publicatie om de onrechtmatigheid te kunnen vaststellen, kan in uitzonderlijke omstandigheden, uit het oogpunt van effectieve rechtsbescherming, een verbod vooraf worden uitgesproken (zie het Mosley-arrest van 10 mei 2011 van het EHRM, EHRC 2011/108).

4.5. Op de mondelinge behandeling heeft Noordkaap uiteengezet wat in de voorgenomen uitzending te zien zal zijn.

- Er zal aandacht zijn voor het eerder uitgezonden tweeluik over misstanden in de pro-ana wereld en over het stof dat die uitzendingen hebben doen opwaaien (naar aanleiding van Kamervragen wordt er nu versneld onderzoek gedaan).
- De verklaringen van twee meisjes die zich naar aanleiding van de uitzending van 18 september 2022 bij Noordkaap hebben gemeld zullen aan bod komen. Een van de meisjes heeft zich ten behoeve van de uitzending laten interviewen.
- Er zal in herinnering worden gebracht dat ████████ eerder verklaarde dat hij nog nooit met een meisje had afgesproken en ook nooit tot actie zou zijn overgegaan.
- Er zal uitdrukkelijk worden gemeld dat het onderzoek van de politie nog loopt en dat de programmamakers de meisjes geadviseerd hebben zich ook daar te melden. Een van de meisjes heeft dat volgens Noordkaap inmiddels gedaan.

- Een deel van de confrontatie tussen Stegeman en ████████ zal worden vertoond, zonder daarbij te vermelden waar of wanneer die heeft plaatsgevonden. Het gezicht van ████████ zal wederom worden geblurd. Er zullen geen beelden worden uitgezonden van het deel van de confrontatie dat is opgenomen bij de woning van ████████. De echte namen van ████████ zullen niet worden genoemd.

4.6. Allereerst gaat de uitzending om een ernstige misstand, te weten mannen die zich op pro-ana sites presenteren als afvalcoach met de intentie seks te hebben met zeer kwetsbare meisjes. Volgens Noordkaap is over deze misstand nog niet veel naar buiten gekomen, onder andere doordat de omvang van het probleem niet duidelijk is en er gebrek aan kennis is over wat er zich precies afspeelt. Ook doen slachtoffers vaak geen aangifte omdat zij kampen met schaamtegevoel. Volgens Noordkaap is het voor slachtoffers vaak makkelijker om hun verhaal publiek te maken via de media dan via de politie. Hiermee heeft Noordkaap aannemelijk gemaakt dat haar uitzendingen over deze misstand een bijdrage aan een belangrijk maatschappelijk debat leveren. Dat wordt onderstreept door het feit dat naar aanleiding van de eerdere uitzendingen van Undercover Nederland over dit onderwerp Kamervragen zijn gesteld, die hebben geleid tot een versneld onderzoek.

4.7. Noordkaap heeft verder het belang aangetoond bij het nogmaals aandacht besteden aan ████████. Met de uitzending van 18 september 2022, waarin ████████ onder andere verklaarde dat hij nog nooit eerder met een meisje had afgesproken, is mogelijk de indruk ontstaan dat ████████ niet daadwerkelijk tot actie is overgegaan en op tijd is gestopt door het handelen van Undercover Nederland. Noordkaap heeft echter aannemelijk gemaakt dat zij met de verklaringen van twee meisjes die zich na de uitzending van 18 september 2022 bij haar hadden gemeld belangrijke aanwijzingen heeft voor het tegendeel. Volgens Noordkaap is het belang van de nieuwe uitzending niet alleen om te laten zien dat het verhaal van ████████ niet klopt maar ook om mogelijke andere slachtoffers van ████████ over de streep te trekken zich te melden.

4.8. Volgens Noordkaap zullen de verklaringen van de twee meisjes centraal staan in de nieuwe uitzending. Zij heeft nog niet duidelijk kunnen maken hoe de verklaringen van de meisjes in de uitzending naar voren worden gebracht, maar heeft wel verklaard dat voor de kijker duidelijk zal zijn dat het om hún verklaringen gaat en dat deze niet als vaststaande feiten zullen worden gepresenteerd. Verder zullen de daarbij van ████████ getoonde beelden steeds met een geblurd gezicht zijn. Noordkaap heeft bovendien toegezegd dat in de uitzending uitdrukkelijk zal worden gemeld dat het politieonderzoek nog loopt. De inkleding van de verdenkingen kan daarmee de toets der kritiek doorstaan.

4.9. De verklaringen van de meisjes bieden bovendien voldoende steun voor de verdenkingen. Daarbij is van belang dat de verklaringen weergaven zijn van persoonlijke ervaringen en Noordkaap heeft toegezegd de verklaringen ook als

zodanig te zullen presenteren. Daarmee gelden voor wat betreft de volledigheid, feitelijke juistheid en betrouwbaarheid van de verklaringen lagere eisen. Noordkaap heeft bovendien verklaard dat zij uitvoerig onderzoek heeft gedaan naar de meldingen van de meisjes en dat uit dat onderzoek is gebleken dat de meisjes elkaar niet kennen maar wel beiden dezelfde of vergelijkbare details over [REDACTED] noemden. Ook zou er volgens Noordkaap steunbewijs zijn. Zij heeft in dit verband naar voren gebracht dat zij vanwege toegezegde geheimhouding niet al het bewijs kan indienen.

Al met al heeft Noordkaap voldoende aannemelijk gemaakt dat de verdenkingen voldoende steun vindt in het beschikbare materiaal. Daar komt nog bij dat [REDACTED] op geen enkel moment de inhoud van de verklaringen van de beide meisjes heeft weersproken.

4.10. Verder heeft Noordkaap voldoende aannemelijk gemaakt dat de beelden van de confrontatie een belangrijke bijdrage leveren aan de zeggingskracht van de reportage. Dat [REDACTED] op vragen van Stegeman tijdens de confrontatie geen antwoord geeft doet daar niet aan af.

De confrontatie wordt, afgaande op hetgeen Noordkaap in dit verband heeft toegezegd, bovendien op een toelaatbare wijze in beeld gebracht. Bij de (voormalige) woning van [REDACTED] opgenomen beelden worden niet gebruikt en zijn woonplaats zal niet worden genoemd. Daarnaast zal zijn echte naam niet worden genoemd en zal zijn gezicht worden geblurd. Ter zitting is nog meegedeeld dat hij dit keer een minder opvallende jas aanheeft dan de vorige keer. De voorzieningenrechter is met Noordkaap van oordeel dat [REDACTED] met voornoemde maatregelen voldoende onherkenbaar zal zijn, in elk geval voor het grote publiek. Van [REDACTED] zal (net als de vorige keer) uitsluitend zichtbaar zijn dat het om een lange, kalende man gaat, maar dat zijn zodanig algemene kenmerken dat ze niet herleidbaar zijn tot een specifiek persoon. Dat hij in de omgeving is gefilmd van zijn (voormalige) woning maakt dat niet anders. Daar komt bij dat de beide meisjes hebben verklaard dat de echte naam van 'Ben de man' Michael is, hetgeen de herleidbaarheid naar [REDACTED] nog moeilijker maakt omdat hij zo niet heet. Het voorgaande betekent dat [REDACTED] (net als de vorige keer) hooguit herkenbaar zal zijn voor een beperkte kring van familie, vrienden en burens, wat nu eenmaal nooit helemaal is uit te sluiten. Ten slotte is hier van belang dat de schade die [REDACTED] als gevolg van de eerdere uitzending stelt te hebben geleden (kort gezegd dat zijn privésituatie is ontwricht) vooralsnog het gevolg lijkt te zijn van zijn eigen handelen en niet van de aandacht die aan hem is besteed in de uitzending.

4.11. [REDACTED] heeft ten slotte voldoende gelegenheid gehad om een weerwoord te geven, maar is daar niet op ingegaan. Tijdens de confrontatie heeft hij vragen van Stegeman onbeantwoord gelaten en heeft hij uitsluitend verwezen naar zijn strafrechtadvocaat. Ook daarna heeft hij in het kader van de uitzending geen weerwoord willen geven. Op de zitting is daar nogmaals naar gevraagd maar [REDACTED] heeft dit geweigerd in verband met het strafrechtelijke onderzoek. Op het aanbod van Noordkaap om in de uitzending te vermelden dat [REDACTED] in verband

met het strafrechtelijke onderzoek niet heeft willen reageren is [REDACTED] evenmin ingegaan.

4.12. Alle feiten en omstandigheden in aanmerking genomen moet het belang van Noordkaap bij uitingsvrijheid zwaarder wegen dan het belang van [REDACTED] bij bescherming van zijn privacy. De inbreuk die de uitzending zal maken op zijn persoonlijke levenssfeer voldoet daarmee aan de noodzakelijkheidstoets van artikel 8 lid 2 EVRM en van onrechtmatig handelen door Noordkaap is geen sprake. Voor een preventief verbod tot uitzending bestaat al helemaal geen grond.

4.13. In tegenstelling tot hetgeen [REDACTED] heeft betoogd maakt het aan hem toekomend recht op een eerlijk strafproces het voorgaande niet anders. De voorzieningenrechter is in dit verband met Noordkaap van oordeel dat een journalistiek onderzoek en strafrechtelijk onderzoek naast elkaar kunnen bestaan. Een andere opvatting zou immers betekenen dat journalisten, die een waakhondfunctie hebben, deze functie niet zouden kunnen vervullen als zij geen publieke aandacht zouden mogen schenken aan zaken die in onderzoek van politie en justitie of onder de rechter zijn. Verder kan het door Noordkaap verzamelde materiaal, waaronder de verklaringen van de meisjes, in het strafproces worden gebruikt, maar zullen politie en justitie altijd zelf onderzoek doen en zal de strafrechter op grond daarvan tot een beslissing komen. Van een beïnvloeding van het strafproces door het vrijgeven van de verklaringen van de meisjes is dan ook geen sprake.

4.14. [REDACTED] wordt ten slotte niet gevolgd in zijn standpunt dat het vrijgeven van de verklaringen van de twee meisjes moet worden verboden omdat daarmee strafrechtelijke gegevens worden verwerkt hetgeen volgens hem op grond van de AVG is verboden. De voorzieningenrechter begrijpt dat hij hiermee doelt op artikel 10 van de AVG. Noordkaap heeft daartegen echter terecht aangevoerd dat artikel 43 lid 3 van de Uitvoeringswet AVG bepaalt dat artikel 10 van de AVG niet van toepassing is voor zover de verwerking van de strafrechtelijke gegevens noodzakelijk is voor het journalistieke doel. Nu, mede gelet op de geringe herkenbaarheid van [REDACTED], niet kan worden gezegd dat de verwerking van de gegevens hier verder gaat dan het journalistieke doel van Noordkaap, slaagt het beroep van [REDACTED] op de AVG niet.

4.15. Gelet op het voorgaande zijn de vorderingen niet toewijsbaar.

4.16. [REDACTED] zal als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. De kosten aan de zijde van Noordkaap worden begroot op:

- griffierecht	€	676,00
- salaris advocaat		<u>1.079,00</u>
Totaal	€	1.755,00

5. De beslissing

De voorzieningenrechter

- 5.1. weigert de gevraagde voorzieningen,
- 5.2. veroordeelt ████████ in de proceskosten, aan de zijde van Noordkaap tot op heden begroot op € 1.755,00,
- 5.3. verklaart de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. I.H.J. Konings, voorzieningenrechter, bijgestaan door mr. B.P.W. Busch, griffier, en in het openbaar uitgesproken op 21 april 2023.

UITGEGEVEN VOOR GROSSE
De griffier van de
rechtbank Amsterdam

